

3) at the end of the second and each subsequent reporting year, the value of the net assets of the joint-stock company will be less than the authorized capital.

List of used sources

1. *The Civil Code of the Republic of Azerbaijan. Baku-1999.*
2. *Tax Code of the Republic of Azerbaijan. Baku-2015.*
3. *National Accounting Standard №1 (for commercial enterprises): "Presentation of financial statements". Approved by the order of the Ministry of Finance of the Republic of Azerbaijan dated 18.04.2006, №1-38. Baku-2006.*

УДК 657

Бондаренко Т.Ю.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Криворізький економічний інститут
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Максимова А.В.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Криворізький економічний інститут
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

АНАЛІЗ ПРОЗОРОСТІ КОРПОРАТИВНОЇ ЗВІТНОСТІ

Фінансова звітність в Україні загалом пройшла складний шлях реформування від пережитків радянської системи до появи національних стандартів, затвердження домінуючої ролі МСФЗ та фінансової звітності як основи здійснення податкових розрахунків. На цьому фоні для підприємств стає дедалі важливішою фінансова прозорість, а для влади – створення належного регуляторного середовища для корпоративної фінансової звітності.

Рух до корпоративної прозорості (corporate transparency) є світовим трендом, який останнім часом набирає обертів. У низці розвинених країн вже діють стандарти прозорості фінансової інформації у формі процедури «Know Your Client (Customer)» (KYC).

Дослідження міжнародної організації Transparency International «Прозорість в корпоративній звітності: оцінка міжнародних компаній країн, що розвиваються» показало на найбільшу корумпованість ведення бізнесу російськими та китайськими міжнародними корпораціями [1]. За результатами дослідження в Україні, лише 38% приватних та державних компаній працюють на засадах прозорості та підзвітності. Експерти склали рейтинг прозорості 100 українських приватних і державних підприємств. Вивчалися веб-сайти та юридичні документи 50 приватних компаній та холдингів, що були представлені у рейтингу «Найбільші бізнеси України» журналу Forbes у 2015 році, та 50 державних компаній зі списку, що оприлюднило на своєму сайті Міністерство економічного розвитку України. Для проведення оцінювання прозорості корпоративної звітності компаній були розроблені анкети, які

містили 27 питань. За відповідь на кожне з питань ставився 1 бал, 0,5 бали або 0 балів. У підсумку респонденти отримували від 0 балів (найнижчий показник – відсутність інформації) до 10 балів (найвищий можливий показник прозорості).

Найвищі показники прозорості мають ДП «НАЕК «Енергоатом», ПАТ «Укртелеком» – вони отримали майже по 9 балів з 10-ти. Також досить прозорими є компанії ПАТ «Арселор Міттал Кривий Ріг», ПАТ «Миколаївобленерго», Philip Morris Україна, ПАТ «Укргідроенерго», ПАТ «Хмельницькобленерго», ДП «Укрспирт», Сингента, ВАТ «Тернопіль-обленерго», Ferrexpo, ПУМБ, Cargill Україна і НАК «Нафтогаз України». Їх оцінили на бали, вищі за 7. Утім, третина компаній, на жаль, не змогла отримати жодного балу за прозорість.

Проблема прозорості та довіри до звітності є одна з суттєвих в розумінні інвесторів. За дослідженням АССА 2/3 опитаних у процесі анкетування інвесторів вважають, що «річний звіт є одним з найцінніших джерел інформації, які вони використовують», однак 63% опитаних не меншою, а іноді й «більшою цінністю наділяють інформацію або коментарі, отримані поза межами компанії, ніж ту, яку отримали внаслідок корпоративної звітності» [2]. Результати відповідного дослідження підтверджують рівень скептичного ставлення до корпоративної звітності. Звернемо увагу на деякі питання, на яких зупинилися інвестори в ході опитування з боку АССА, а саме:

- на необхідність підвищення рівня інформованості та комунікацій у реальному часі, наданих компаніями, що є причиною «гіпер-інвестування», звернули увагу 63% опитаних;
- на рівень підвищення скептицизму до «інформації, отриманої від компанії, з моменту початку фінансової кризи» наголосили 69% опитаних;
- відсутність впевненості «у тому, що звітна інформація зовні співпадає із тою, яка використовується для управління бізнесом» прозвучала у відповідях 59% опитаних;
- 45% інвесторів, хто взяли участь у дослідженні, взагалі «не вважають річний звіт важливим інструментом»;
- 63% інвесторів вважають корпоративну звітність занадто складною;
- рівень задоволеності інвесторів окремими аспектами інформації, що надається компаніями, з точки зору її корисності для прийняття інвестиційних рішень була оцінена таким чином: лише 51% задоволені строками подання інформації; 52% - загальною якістю; 52% - відповідністю формату; 50% - рівнем детальності [3]. Отже, задоволеність складає лише половину інвесторів.

Отже, система корпоративного управління повинна забезпечувати своєчасне й точне розкриття інформації з усіх найважливіших питань, що стосуються акціонерного товариства, включаючи його фінансовий стан, продуктивність, власність та управління товариством.

Список використаних джерел

1. Прозорість корпоративної звітності: оцінка найбільших приватних та державних компаній України [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://ti-ukraine.org/wp-content/uploads/2017/02/ti_rating_ukr_final_web.pdf.

2. *Звіт за результатами дослідження ACCA "Зрозуміти інвесторів: напрямки корпоративної звітності"* [Електронний ресурс] / ACCA. — 2013. — Режим доступу: www.accaglobal.com/accountants_business.

3. Івченко Л.В., Леженко Л.І. *Методологічні проблеми складання фінансової звітності* / Л.В. Івченко, Л.І. Леженко // *Глобальні та національні проблеми економіки*. — 2018. — Спецвипуск 21. — С. 660-665.

УДК 336.662

Гласов П.В.,

аспірант кафедри бухгалтерського обліку,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ВПЛИВ ПРОЦЕСУ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ НА СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасних економічних умовах кластерна модель економіки запроваджується майже в усіх країнах світу. В останні десятиліття кластери розглядаються як ефективний засіб забезпечення конкурентоспроможності економічного розвитку регіонів. Позитивний вплив кластерів спостерігається у багатьох (і найчастіше в інноваційних) галузях економіки. Кластеризація економіки розглядається як сучасний інструмент, що здатен визначити нові механізми організації управлінського обліку витрат підприємств.

Питання управління витратами підприємств в умовах кластеризації економіки надзвичайно актуальне. Тому, стратегічний управлінський облік набуває значної ваги, дозволяючи використовувати зовнішню і внутрішню інформацію, являє собою новий етап розвитку управлінського обліку, що покликаний забезпечувати керівництво підприємства необхідною інформацією для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Кластер — це об'єднання за територіальною ознакою подібних за номенклатурою виготовленої продукції підприємств, що зменшує вплив на їхню діяльність негативних зовнішніх факторів та посилює внутрішні сильні сторони. Дане об'єднання дозволяє кожному підприємству вигравати від ефекту масштабу, зберігаючи при цьому автономну стратегічну політику кожного підприємства зокрема.

Виникнення спільних зобов'язань учасників кластера вимагає від них підвищення ефективності здійснення ними витрат як загалом в кластерному утворенні та і на кожному підприємстві окремо. Це дозволяє застосовувати найважливіші показники, до яких належать показники відносного рівня витрат як загалом на підприємстві, так і за окремими видами продукції та групами витрат. Також, за необхідністю, можна розширити перелік цих показників в залежності від специфіки внутрішньої організації діяльності кластера. Практично усі показники, які застосовуються з метою аналізування виробничо-господарської та фінансово-інвестиційної діяльності підприємства, тією чи